

АНОТАЦІЯ

Лисянський П. Л. Регіональний сепаратизм в Україні: шляхи вирішення та механізми протидії. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 – Політологія. – Національний університет «Одеська юридична академія», МОН України, Одеса, 2024.

Актуальність теми дослідження обмовлена тим, що однією із найбільш актуальних та водночас складних проблем сучасного світового співтовариства є загроза регіонального сепаратизму. Майже усі, за рідким виключенням, країни світу на певних етапах своєї історії у прямій чи опосередкованій формі зазнавали негативного впливу від його проявів. Адже якщо країна є складно організованою системою за етнічними, релігійними, історико-культурними, мовними, гео економічними та іншими ознаками, їй завжди буде загрожувати небезпека сепаратизму. Сьогодні ми спостерігаємо, як у світі поряд з сепаратистськими сюжетами минулогонабувають розвитку та створюються нові конфлікти, зумовлені ідеями сепаратизму. В Європі на початку ХХІ ст. найбільш загрозливі осередки сепаратизму знаходяться в країнах, що виникли в результаті розпаду СФРЮ та СРСР. На пострадянському просторі вже існує низка заморожених конфліктів, частина з яких призвела до військового протистояння. Серед останніх, на жаль, опинилась і Україна.

З перших років незалежності питання регіонального сепаратизму не сходило з порядку денного української політики. Посилення інтеграційних процесів, розвиток міжрегіонального та транскордонного співробітництва України сприяло посиленню ролі регіонів на державному та наднаціональному рівнях. Водночас український регіональний сепаратизм став інструментом реалізації геополітичних прагнень РФ, мета яких полягає у перезавантаженні «радянського» проекту. Саме поєднання в кейсі українського сепаратизму внутрішніх та зовнішніх чинників призвело до

його руйнівних наслідків для соціального, економічного, політичного життя суспільства, національної безпеки та територіальної цілісності країни. Анексія Автономної республіки Крим, реалізація сепаратистських проектів «ДНР» та «ЛНР» на Сході України, повномасштабне вторгнення РФ 2022 р. та окупація частини українських територій надзвичайно актуалізували потребу у вивченні природи української версії сепаратизму, його руйнівного потенціалу, чинників та механізмів його формування, загроз, що він несе національній безпеці держави.

Оцінюючи ступінь наукової дослідженості теми зауважимо, що сучасні політологічні розвідки сепаратизму як теоретичного концепту та політичної практики характеризуються широким спектром напрямків: економіко-географічним, соціоекономічним, конфліктологічним, історико-культурним, етнокультурним, політико-правовим, політико-управлінським тощо. Традиційно причини виникнення, специфіка та руйнівний потенціал сепаратистського треку в певному регіоні вивчаються у фокусі його конфліктогенності на базі етнічних, расових, політичних, ідеологічних, економічних, релігійних, мовних чинників. Втім питання зовнішнього втручання у перебіг сепаратистських конфліктів з метою дестабілізації ситуації, встановлення контролю над конкретним регіоном третьої країни досліджено недостатньо. Саме зовнішньо-інспірований різновид сепаратизму майже не досліджений ані в політології, ані в інших галузях соціального знання. Його джерела, ознаки, сутність, технології застосування та інструменти протидії складають предметне поле нашого дослідження.

У дисертації запропоновано розглядати процеси сепаратизму в Україні, що призвели до анексії частини українських територій у 2014 р., як такі, що були інспіровані зовнішніми силами. На наше переконання, пошук шляхів вирішення проблем сепаратизму в Україні через аналіз класичних випадків сепаратизму у ЄС та світі є не зовсім продуктивним, оскільки не зможе запропонувати алгоритм дій щодо недопущення подібних ситуацій у майбутньому. Саме детальне дослідження процесів регіонального

сепаратизму в Україні та врахування його зовнішньо-інспірованої природи дозволить розробити системну стратегію попередження та стримування окремих негативних проявів сепаратизму. Це дасть можливість нашій державі виробити досконалий підхід у регіональній політиці із урахуванням її унікальних етнонаціональних, релігійних, історико-культурних особливостей, та попереджувати і долати прояви зовнішньо-інспірованого сепаратизму в майбутньому.

Дисертаційна робота виконана в рамках наукових досліджень Національного університету «Одеська юридична академія», у контексті теми: «Правове та соціальне життя України у людиноцентристському вимірі в цифрову еру» на 2021–2025 рр. (державний реєстраційний номер 0122U000266), а також у межах плану науково-дослідницької роботи кафедри політичних теорій факультету психології, політології та соціології Національного університету «Одеська юридична академія» – «Людиноцентристський вимір політики в умовах цифрових трансформацій».

Мета дисертаційного дослідження полягає у всебічному аналізі особливостей регіонального сепаратизму в Україні та виробленні механізмів протидії практикам його зовнішньої інспірації.

Реалізація поставленої мети зумовила вирішення наступних дослідницьких завдань:

- проаналізувати основні підходи та напрямки досліджень сепаратизму у світовій та вітчизняній політичній науці та сформулювати категоріальний апарат дослідження;
- дослідити прояви регіонального сепаратизму у світі, виокремити його особливості та причини виникнення;
- виявити специфіку застосування технологій зовнішньо-інспірованого сепаратизму на пострадянському просторі;
- визначити фактори виникнення та розвитку сепаратистських тенденцій в Україні;

- розкрити роль «м'якої сили» в російських практиках інспірації регіонального сепаратизму в Україні;
- окреслити етапи розгортання сепаратистського руху в Україні та виявити на прикладі досвіду східних регіонів України специфіку громадсько-політичних об'єднань сепаратистського спрямування як агентів зовнішнього впливу;
- визначити механізми заходи щодо протидії регіональному сепаратизму;
- розробити стратегію протидії технологіям розповсюдження зовнішньо-інспірованого сепаратизму в Україні.

Об'єктом дослідження є регіональний сепаратизм як зовнішньо інспірований політичний процес.

Предметом дослідження є специфіка регіонального сепаратизму в Україні та механізми протидії практикам зовнішньої інспірації сепаратистських процесів.

Методологія дослідження. У роботі використані загально-наукові і спеціальнонаукові методи: порівняльний, спостереження, індукція і дедукція, аналіз і синтез, структурно-функціональний. Методи порівняння, індукції та дедукції використовувалися при розгляді особливостей розвитку зовнішньо-інспірованого сепаратизму в Україні; аналіз і синтез використано при вивченні причин та особливостей сепаратизму, підходів до його визначення; метод узагальнення використано при розгляді загальних особливостей етнічного та релігійного сепаратизму в країнах пострадянського простору; метод спостереження застосовано при аналізі змін та активізації сепаратистських настроїв в окремих регіонах України з 2005 по 2014 роки; історичний метод застосовувався при розгляді створення квазідержавних утворень в країнах пострадянського простору; системний метод використаний при аналізі зовнішньо-інспірованого сепаратизму, як складової створення внутрішнього політичного конфлікту в Україні; структурно-функціональний метод застосований при розгляді розвитку сепаратизму в

країнах пострадянського простору у зв'язку із особливостями форми державного правління, політичного режиму, територіального устрою, законодавства.

Отримані результати мають **наукову новизну** та конкретизуються у таких положеннях:

Уперше:

- створена концепція, що розвиває розуміння причин та передумов розвитку сепаратизму в Україні і розглядає його як зовнішньо-інспірований сепаратизм. Його сутність полягає в намаганні держави - агресора спровокувати сепаратистські процеси в третій країні через штучне підбурювання сепаратистських настроїв в її окремому регіоні, створення регіонального сепаратистського руху та використання прихованих практик «м'якої сили» з ціллю дестабілізації політичної ситуації задля зміни територіальної цілісності країни;
- застосовано системну оцінку сепаратизму в Україні через поєднання зовнішнього фактору з принципом регіоналізації та наслідками реалізації проектів транскордонного співробітництва з країнами - сусідами. Доведено, що найбільшою загрозою для держави сьогодні є процеси зовнішньо-інспірованого сепаратизму, який стимульований та контрольований ззовні держави. Показано, що в першу чергу ризики розвитку такого сепаратизму існують у транскордонному ареалі. У цьому контексті виокремлено проблему «паспортизації» жителів регіонів України іноземними урядами (Росія, Угорщина, Румунія);
- розкрито роль «м'якої сили» в російських практиках інспірації регіонального сепаратизму в Україні. На основі аналізу процесів розгортання регіонального сепаратизму в Україні доведено, що сепаратистські проекти, які було частково реалізовано у 2014-2015 рр. на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, започатковувались значно раніше за допомогою інструментів «м'якої сили». Інспірування сепаратистського треку відбувалось за

алгоритмом : «створення ідеї – розповсюдження ідеї – просування ідеї» з обов'язковим врахуванням місцевої специфіки регіону розповсюдження;

- запропонована стратегія протидії технологіям розповсюдження зовнішньо-інспірованого сепаратизму в Україні.

Уточнено:

- підходи до типологізації сепаратизму в Україні. Зауважено, що сучасний сепаратизм в Україні набув свого розвитку за допомогою зовнішнього фактору та має унікальні аспекти в порівнянні з етнічним та релігійним сепаратизмом;
- особливості становлення та розвитку сепаратизму в південно-східних областях України у період з 2005 по 2014 рр. Аргументовано, що недостатня увага органів державної влади та місцевого самоврядування до суспільно-політичних процесів даних регіонах України призвела до інспірації сепаратистських настроїв та насадження місцевому населенню ідеології іншої держави шляхом реалізації суспільно-політичних та культурних проєктів, метою, яких було просування ідей «єдності українського та російського народів»;
- характеристики регіонального сепаратизму у пострадянських країнах. Окреслено, що процеси сепаратизму у країнах пострадянського простору мали різну типологію та етнонаціональний склад. Але кожен з випадків сепаратизму в подальшому призводив до суперечностей між сепаратистами та владою материнської держави, що умовляло або повторення військових конфліктів (Азербайджан, 2023 р.), або призводило до повномасштабної військової агресії (РФ – Україна, 2022 р.). Показано, що РФ приймала опосередковано участь майже у кожному сепаратистському процесі на пострадянському просторі за допомогою інспіративних практик.

Набуло подальшого розвитку:

- концептуальне осмислення форм прояву та закономірностей поширення сепаратистських тенденцій. На основі аналізу світового досвіду показано, що сецесія та іредентизм, породжені сепаратистським настроєм, створюють політичні підстави до анексії;
- дослідження ролі громадсько-політичних об'єднань у розвитку сепаратистських тенденцій в Україні. На матеріалах розгортання сепаратистського руху на Донбасі (1989 – 2015 рр.) встановлено, що однією з ефективних технологій зовнішньо-інспірованого сепаратизму було створення потужної мережі громадсько-політичних організацій як агентів впливу;
- виявлення технологій розповсюдження сепаратизму в Україні;
- визначення механізмів заходів щодо протидії регіональному сепаратизму на міжнародному та національному рівні;
- дослідження основних чинників впливу на сепаратизацію окремих регіонів України: Донбасу, Закарпатської, Чернівецької та Одеської областей.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертаційній роботі положення можуть бути використані у науково-дослідницькій та експертній роботі з метою подальшого дослідження сепаратизму в Україні та на пострадянському просторі, при аналізі регіональних політичних процесів, виявленні технологій зовнішньої інспірації сепаратистських настроїв та посилення сепаратистських тенденцій, що скрадають загрозу національній безпеці та територіальній цілісності України. У політико-управлінській практиці матеріали роботи можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування, політичними партіями та громадськими організаціями, представниками ЗМІ в процесі розробки програм консолідації населення України та програм розвитку взаємодії між державною владою та громадянським суспільством. У навчальному процесі результати дослідження можуть збагатити теоретичним і емпіричним матеріалом

навчальні курси та спецкурси, тематика яких торкається проблем сепаратизму, національної безпеки, регіональної політики, гібридизації політичних конфліктів тощо.

Результати дисертаційного дослідження представлено у 10 статтях, 7 з яких опубліковано у наукових фахових виданнях, затверджених МОН України, 3 статті – у наукових закордонних виданнях, включених до наукометричної бази WebofScience, а також у 6 тезах доповідей на наукових та науково-практичних конференціях.

Структура роботи зумовлена логікою дослідження, що впливає з його мети і основних завдань. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел загальною кількістю 258.

Ключові слова: сепаратизм, громадянська ідентичність, держава, агресія, політичний процес, національна безпека, політичний конфлікт, мовний вплив, політичний режим, політичні інститути, національна стійкість, м'яка сила, зовнішньо-інспірований сепаратизм, етнополітичний конфлікт, стратегія.

SUMMARY

Lysiansky P. L. Regional Separatism in Ukraine: Ways of Resolution and Mechanisms of Counteraction. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Doctor of Philosophy degree dissertation in the field of Political Science, specialty 052.—National University "Odesa Law Academy," Ministry of Education and Science of Ukraine, Odesa, 2024.

The relevance of the research topic is determined by the fact that one of the most pressing and complex problems of the modern global community is the threat of regional separatism. Almost all, with rare exceptions, countries of the world at certain stages of their history have experienced negative effects from its manifestations in direct or indirect forms. After all, if a country is a complexly

organized system based on ethnic, religious, historical-cultural, linguistic, geo-economic, and other characteristics, it will always be threatened by the danger of separatism. Today, we observe how alongside separatist plots of the past times, new conflicts are developing and emerging in the world, driven by separatist ideas. In Europe at the beginning of the 21st century, the most threatening centers of separatism were found in countries that emerged as a result of the disintegration of the SFRY and the USSR. In the post-Soviet space, there already exist a number of frozen conflicts, some of which have led to military confrontation. Unfortunately, Ukraine is among the latter.

From the early years of independence, the issue of regional separatism has remained on the agenda of Ukrainian politics. The strengthening of integration processes, the development of interregional and transboundary cooperation in Ukraine has contributed to the increased role of regions at the state and supranational levels. At the same time, Ukrainian regional separatism has become a tool for realizing the geopolitical aspirations of the Russian Federation, whose goal is to reboot the “Soviet Union” project. The combination of internal and external factors in the case of Ukrainian separatism has led to its destructive consequences for the social, economic, political life of society, national security, and territorial integrity of the country. The annexation of the Autonomous Republic of Crimea, the implementation of separatist projects IAF “DPR” and IAF “LPR” in Eastern Ukraine, the full-scale invasion of the Russian Federation in 2022 and the occupation of parts of Ukrainian territories have extremely actualized the need to study the nature of the Ukrainian version of separatism, its destructive potential, factors and mechanisms of its formation, and threats it poses to the national security of the state.

Assessing the level of scientific research on the topic, it should be noted that modern political studies of separatism as a theoretical concept and political practice are characterized by a wide range of directions: economic-geographical, socio-economic, conflictological, historical-cultural, ethno-cultural, political-legal,

political-administrative, etc. Traditionally, the causes of the emergence, specificity, and destructive potential of separatist trends in a certain region are studied focusing on its conflict potential based on ethnic, racial, political, ideological, economic, religious, and linguistic factors. However, the question of external intervention in the course of separatist conflicts with the aim of destabilizing the situation, establishing control over a specific region by a third country, is insufficiently researched. The externally-inspired variety of separatism is almost not studied either in political science or in other fields of social knowledge. Its sources, signs, essence, technologies of application, and counteraction tools constitute the subject field of our research.

The dissertation proposes to consider the processes of separatism in Ukraine that led to the annexation of parts of Ukrainian territories in 2014, as those inspired by external forces. In our opinion, seeking ways to address the problem of separatism in Ukraine through the analysis of classical cases of separatism in the EU and the world is not entirely productive since it cannot offer an algorithm of actions to prevent similar situations in the future. A detailed study of the processes of regional separatism in Ukraine and consideration of its externally-inspired nature will allow the development of a systematic strategy for preventing and containing certain negative manifestations of separatism. This will enable our country to develop a comprehensive approach to regional policy considering its unique ethno-national, religious, historical-cultural characteristics, and to prevent and overcome manifestations of externally-inspired separatism in the future.

The dissertation work was carried out within the framework of scientific research at the National University "Odesa Law Academy," in the context of the topic "Legal and social life of Ukraine in a human-centric dimension in the digital age" for 2021-2025 (state registration number 0122U000266), as well as within the framework of the plan for research work of the Department of Political Theories of the Faculty of Psychology, Political Science, and Sociology of the National

University “Odesa Law Academy” — “Human-centric dimension of politics in the conditions of digital transformations.”

The aim of the dissertation research is a comprehensive analysis of the features of regional separatism in Ukraine and the development of mechanisms to counteract practices of its external inspiration.

The implementation of the set aim led to the solution of the following research **tasks**:

- analyze the main approaches and directions of research on separatism in the world and domestic political science and form a categorical apparatus of research;
- study the manifestations of regional separatism in the world; identify its features and causes of emergence;
- identify the specifics of the application of technologies of externally inspired separatism in the post-Soviet space;
- determine the factors of emergence and development of separatist tendencies in Ukraine;
- reveal the role of “soft power” in Russian practices of inspiring regional separatism in Ukraine;
- outline the stages of the deployment of the separatist movement in Ukraine and identify, through the example of the experience of the eastern regions of Ukraine, the specificity of socio-political associations of separatist orientation as agents of external influence;
- determine mechanisms and measures to counter regional separatism;
- develop a strategy to counteract the technologies of spreading externally inspired separatism in Ukraine.

The object of the study is regional separatism as an externally inspired political process.

The subject of the study is the specifics of regional separatism in Ukraine and mechanisms to counteract the practices of external inspiration of separatist processes.

Research methodology. General scientific and special scientific methods were used in the work: comparative, observation, induction and deduction, analysis and synthesis, and structural-functional. Comparison, induction, and deduction methods were used in the consideration of the features of the development of externally inspired separatism in Ukraine; analysis and synthesis were used in the study of the causes and specifics of separatism, approaches to its definition; the method of generalization was used in the consideration of the general features of ethnic and religious separatism in the countries of the post-Soviet space; the observation method was applied in the analysis of changes and activation of separatist sentiments in certain regions of Ukraine from 2005 to 2014; the historical method was used in the consideration of the creation of quasi-state formations in the countries of the post-Soviet space; the systemic method was applied in the analysis of externally inspired separatism as a component of creating an internal political conflict in Ukraine; the structural-functional method was used in the study of the development of separatism in the countries of the post-Soviet space in connection with the features of the form of government, political regime, territorial structure, and legislation.

The obtained results have **scientific novelty** and are specified in the following provisions:

For the first time:

- A concept has been developed that advances the understanding of the causes and prerequisites for the development of separatism in Ukraine and considers it as externally inspired separatism. Its essence lies in the attempts of the aggressor

country to provoke separatist processes in a third country by artificially inciting separatist sentiments in its individual region(s), creating regional separatist movements, and using hidden practices of “soft power” with the aim of destabilizing the political situation to change the territorial integrity of the country;

- A systemic assessment of separatism in Ukraine has been applied through the combination of external factors with the principle of regionalization and the consequences of implementing cross-border cooperation projects with neighboring countries. It has been proven that the greatest threat to the country today is the processes of externally inspired separatism, which are stimulated and controlled from outside the country. It has been shown that the risks of developing such separatism primarily exist in the transboundary area. In this context, the problem of “passportization” of residents of regions of Ukraine by foreign governments (Russia, Hungary, and Romania) has been identified;

- The role of “soft power” in Russian practices of inspiring regional separatism in Ukraine has been revealed. Based on the analysis of the processes of deploying regional separatism in Ukraine, it has been proven that separatist projects, which were partially implemented in 2014-2015 in the temporarily occupied territories of Donetsk and Luhansk Oblasts, were initiated much earlier through the use of “soft power” tools. The inspiration of the separatist track followed the algorithm: “creation of an idea—dissemination of the idea—promotion of the idea” with mandatory consideration of the local specifics of the region of dissemination;

- A strategy to counteract the technologies of spreading externally inspired separatism in Ukraine has been proposed.

Clarified:

- Approaches to typologizing separatism in Ukraine. It is noted that contemporary separatism in Ukraine has developed with the help of an external factor and has unique aspects compared to ethnic and religious separatism;

- Features of the formation and development of separatism in the southeastern regions of Ukraine during the period from 2005 to 2014. It is argued that insufficient attention from the authorities and local self-government to socio-political processes in these regions of Ukraine has led to the inspiration of separatist sentiments and the imposition of another country's ideology on the local population through the implementation of socio-political and cultural projects aimed at promoting the idea of "unity of the Ukrainian and Russian peoples";

- Characteristics of regional separatism in post-Soviet countries. It is outlined that the processes of separatism in the post-Soviet space had different typologies and ethnic-national composition. However, each case of separatism subsequently led to contradictions between separatists and the government of the motherland, which either resulted in the repetition of military conflicts (Azerbaijan, 2023) or led to full-scale military aggression (Russia-Ukraine, 2022). It is shown that Russia indirectly participated in almost every separatist process in the post-Soviet space through inspirational practices.

Further development has been achieved in:

- Conceptual understanding of the forms of manifestation and patterns of spread of separatist tendencies. Based on the analysis of global experience, it is shown that secession and irredentism, spawned by separatist sentiments, create political grounds for annexation;

- Research into the role of civil-political associations in the development of separatist tendencies in Ukraine. Based on the materials of the deployment of the separatist movement in Donbas (1989-2015), it has been established that one of the effective technologies of externally inspired separatism was the creation of a powerful network of civil-political organizations as agents of influence;

- Identification of technologies for spreading separatism in Ukraine;

- Determination of mechanisms and measures to counter regional separatism at the international and national levels;

- Study of the main factors influencing separatism in certain Oblasts of Ukraine: Donbas, Zakarpattia, Chernivtsi, and Odesa.

The theoretical and practical significance of the obtained results lies in the fact that the provisions set forth in the dissertation can be used in scientific research and expert work for further research on separatism in Ukraine and in the post-Soviet space, in the analysis of regional political processes, the identification of technologies for external inspiration of separatist sentiments, and the strengthening of separatist tendencies posing a threat to national security and territorial integrity of Ukraine. In political-administrative practice, the materials of the work can be used by government authorities and local self-government bodies, political parties, and civil organizations, as well as representatives of the media in the process of developing programs for population consolidation in Ukraine and programs for the development of interaction between the government and civil society. In the educational process, the research results can enrich the theoretical and empirical material of educational courses and special courses dealing with issues of separatism, national security, regional policy, hybridization of political conflicts, etc.

The results of the dissertation research are presented in 10 articles, 7 of which are published in scientific specialized publications approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine, 3 articles are published in foreign scientific publications included in the Web of Science data base, as well as in 6 abstracts of reports at scientific and scientific-practical conferences.

The structure of the work is determined by the logic of the research, which follows from its purpose and main tasks. The dissertation consists of an introduction, three chapters, conclusions, and a list of used sources totaling 258.

Keywords: separatism, civic identity, state, aggression, political process, national security, political conflict, political regime, political institutions, linguistic

influence, national stability, soft power, externally inspired separatism, ethnopolitical conflict, strategy.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Мамонтова Е., **Лисянський П.** Інспірований сепаратизм в Україні як політичне явище та наукова категорія. *Актуальні проблеми політики*. 2022. № 70. С. 49-54.

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v70.2022.8>

2. Мамонтова Е., **Лисянський П.** Вплив регіонального сепаратизму на політичні процеси у країнах пострадянського простору. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2022. Випуск 44. С. 210–219.

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.44.25>

3. **Лисянський П.**, Ястребова В. Вплив РФ на політичні процеси пострадянського простору через просування ідеології «Русского мира» та політичних агентів впливу (Грузія, Молдова, Україна). *«Регіональні студії»: науковий журнал*. 2022. Вип.31. С. 106-112

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.31.20>

4. **Лисянський П.** Регіональний сепаратизм Молдови як інструмент впливу РФ на дестабілізацію ситуації в Україні. *Актуальні проблеми філософії та соціології: науково-практичний журнал*. 2022. Вип. 39. С. 147 -151.

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v039.2022.25>

5. **Лисянський П.**, Ястребова В. Створення РФ квазідержавних утворень, як інструмент дестабілізації політичної ситуації України.. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2022. Випуск 45. С. 151 - 160

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.45.18>

6. **Лисянський П.** Етнофедералізм як наукова концепція та чинник пострадянського сепаратизму. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2023. Випуск 46 С. 313-323.

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.46.39>

7. **Лисянський П.**, Ястребова В. Специфіка сучасних проявів сепаратизму в світі. «*Регіональні студії*»: науковий журнал. 2023. №32. С. 115-122.

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.32.18>

Публікації, що індексуються в базі даних Web of Science:

8. Ozhohan, A., Stratulat, N., **Lysianskyi, P.**, Yurkovska, M., & Zaluzhna, O. The Impact of Political Lobbying on the Aggravation of Language Conflicts in the Era of Globalization. *Cuestiones Políticas*. 2022. Vol. 40, Issue 75.P. 431-456.

DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.27>

9. Horiunova, Y., Shemchuk, V., **Lysianskyi, P.**, Vykhovanets, Z., & Gerasymova, E. Foreign Policy Strategy of Ukraine in the Context of the Russia-Ukraine War. *Revista Amazonia Investiga*. 2022. №11(60). P. 75-89.

DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.60.12.8>

10. Svoboda Ivo, Shevchuk Mykhailo, Shamsutdinov Oleksandr, **Lysianskyi Pavlo**, Voluiko Oleksii. Identification of new reats to the national security of the state. *Cuestiones Políticas*. 2023. Vol.41. №78. P. 326-344.

DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.23>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації та додатково відображають її наукові результати:

11. Лисянський П. Л. Регіональний сепаратизм як загроза національній безпеці України. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)* : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 256-260. URI: <https://hdl.handle.net/11300/19188>

12. Лисянський П. Ідеологічні передумови військової агресії РФ проти України. *Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональний виміри.*

Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково - практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 27-28 жовтня 2022року) II частина. 2022.С. 135-145.URI: <https://kpol.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/102/2023/03/zbirnyk-materialiv-vseukrainskoi-konferentsii-politychni-protsesty-suchasnosti-hlobalnyj-ta-rehionalnyj-vymiry-27-28-zhovtnia-2022r-ch-ii.pdf>

13. Лисянський П. Л. Зовнішні джерела регіонального сепаратизму в Україні.*Сталий розвиток суспільства та держави: сучасні виклики та напрямки розвитку*: матер. Всеукр. наук. конф. Молодих вчених (м. Одеса, 18 листоп. 2022 р.) [Електронне видання] / уклад.: В. С. Кучерявенко, Л. С. Бондарчук. І. С. Радковська [та ін.]; за ред. М. Р. Аракеяна, К. І. Спасової. Одеса, 2022. С. 223-226.URI: <https://hdl.handle.net/11300/25654>

14. Лисянський П. Л. Зовнішньо-інспірований сепаратизм в Україні. *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень*: у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. Т. 1. С. 197-200.URI: <https://hdl.handle.net/11300/2609>

15. Лисянський П.Л. Політика мілітаризації підлітків в РФ як загроза європейської безпеки. *Research and Developments in Social Sciences*:International scientific conference (December 6–7, 2023. Polonia University in Częstochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. P.19-23.DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-376-7-5>

16. Лисянський П.Л. Технологія розповсюдження зовнішньо-інспірованого сепаратизму. VI CISP Conference «Science of Post-industrial Society: Globalization and Transformation Processes». 08.12. 2023. *Grail of Science*, No. 34 (2023). P. 260–262.

URI:<https://doi.org/10.36074/grail-of-science.08.12.2023.57>